

Retning, at jeg slet ikke behøver at erindres derom, og jeg kan forsikre de ærede Forespørgere, at jeg slet ikke behøver nogen Paamindeelse for at gjøre min Pligt. Jeg troer heller ikke, at de ærede Medlemmer ville kunne sige mig, hvorledes jeg skal gjøre den; det troer jeg er en Sag, der saa fuldkommen hviler hos mig alene, at deres Medvirkning i saa Henseende ikke kan være mig til nogen Nytte. Naar de ærede Medlemmer have erkjendt, at Krigsbestyrelsen har en vanskelig Opgave for sig, er jeg deri ganske enig med de ærede Medlemmer, men dersom det var det ærede Medlems og de ærede Forespørgeres Hensigt ikke at berede den Vanskeligheder, troer jeg, at de have slaaet ind paa en gal Vej; den Maade, hvorpaa disse Forhold ere blevne dragne frem, har berebet mig betydelige Vanskeligheder, og jeg frygter, at endnu betydeligere ville komme. Jeg maa ved denne Leilighed tillade mig at omtale, at medens jeg i Virkeligheden troer at være i fuldkommen Samstemning med Fleertallet i det høie Thing om alle væsentlige Spørgsmaal, har vort gjensidige Forhold i den sidste Tid dog lidt Forandringer, som jeg beklager, men for hvilke jeg ikke troer at bære Ansvar. Jeg har, siden jeg er vendt tilbage her til Landet, hørt Hensynsløshed omtale som en Dyb, man burde lægge sig efter. Jeg har hørt sige fra mange Sider, at vi hidtil have været altfor hensynsfulde, og at vi nu ret burde lægge os efter at være hensynsløse, at det var en Egenskab, vi burde erhverve os. Det har jeg nu fra min Side ikke kunnet gaae ind paa. Jeg troer ikke, at jeg nogenstunde har tilsidefat det Hensyn, jeg stylber enten denne Forsamling eller dens enkelte Medlemmer, men den Maade, hvorpaa vort Forhold i den sidste Tid har dannet sig, opfatter jeg som Mangel paa Hensyn, navnlig fra de ærede Forslagsstilleres Side ligeoverfor Regjeringen. Det var de ærede Medlemmer bekjendt, at jeg meget ønskede, at denne Forespørgsel maatte falde bort; det var ærede Medlemmer bekjendt, at jeg deri saae en Vanskelighed, at denne Fremgangsmaade fra deres Side ikke kunde Andet end forstyrre det gode Forhold her og virke Andet end skadeligt udadtil. Smidertid have ærede Medlemmer, naaget jeg tidligere har seet Leilighed

til i denne Sal at give Forsikringer om, at jeg var enig med dem, dog ikke kunnet bevæge sig til at lade denne Forespørgsel hvile. Det er det, jeg overordentlig meget maa beklage, det er det, jeg maa betragte som en Mangel paa det Hensyn, som er nødvendigt, for at en Regjering skal kunne tilfredsstillende røgte sit Kalb. Det er ikke her Personerne, jeg tænker paa; men ærede Medlemmer synes at gaae ud fra, at naar en Minister blot holdes paa det Punkt, at han ikke netop er nødt til at søge sin Afsted, saa er det et overmaade tilfredsstillende Forhold. — Jeg maa erindre det høie Thing om, at en Hær ikke ganske er det Samme som en Landcommune eller som en Skole. Det er en meget stor Institution, som kræver en egen Organisme, og denne Organisme maa være meget stærk, naar Hæren skal i et givet Øieblik kunne opfylde sit Hver. Nu er Forholdet mellem den Overordnede og den Underordnede af den allerførste Vigtighed, for at der kan finde det Sammenhold Sted i denne Organisme, som er nødvendig. Den gjensidige Tillid mellem de Overordnede og de Underordnede er af den allerførste Vigtighed, men i det Øieblik, at der udefra træder Andre ind mellem de Overordnede og de Underordnede, saa svækkes derved Sammenholdet. Naar Forholdet bliver dette, at den Underordnede ikke længer søger Hjælp og Raad hos sin Overordnede, men at han troer at maatte gaae udenfor den Kreds, i hvilken han lever, og som han tilhører, at han med andre Ord skal henvende sig til Rigsdagen, saa er det at forrykke Forholdet, og derved svækkes da aldeles det Sammenhold, som bør finde Sted i Hæren. For at noget Saadant skulde være nødvendigt, maatte der foreligge ganske overordentligt beklagelige Tilstande, men saadanne Tilstande findes ikke hos os. Naar det ærede Medlem har talt om, at i andre Samfundscasser eller i andre Forhold kunde Enhver stee sin Ret, saa gad jeg dog nok vidst, om dette ikke i fuldt Maal ogsaa gjælder den danske Hær. Det er for mig noget fuldkommen Nytt, at ikke Enhver i den danske Hær kan faae sin Ret ligesaa godt som i ethvert andet Forhold. Naar man gaaer tilføes, naar man gaaer ombord i et Skib, og man seiler i smukt Veir, undres